אישים באגרות הראי"ה

הרב נחמיה צבי (אנטון) נובל, רב פרנקפורט

רב בפרנקפורט, דרשן והוגה, מראשוני הציונים הדתיים בגרמניה · 1871–1922

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הרב נחמיה צבי (אנטון) נובל נולד ב-8 בנובמבר 1871 בנאג'יאטד שבהונגריה, ובילדותו עברה משפחתו להלברשטאט. היה רב נאו-אורתודוקסי, בקיא בתלמוד ובמדעי היהדות, ודרשן כריזמטי שעורר עניין ביהדות בקרב הצעירים בגרמניה. היה מראשוני הציונים הדתיים, וכיהן כרב בפרנקפורט. נפטר בפרנקפורט ב-24 בינואר 1922.

הרב קוק על הרב נחמיה נובל

בניסן תרע"ג (1913) כתב לו הרב קוק שהוא מצטער על צערו בעניין בית הספר "תחכמוני" (ראו בפרשת לימודי קודש וחול: "תחכמוני" והגימנסיה (תרס"ח-תרע"ד)) ביפו, ומתפלא שביקש ממנו מחילה, שהרי אין לו עליו שום תרעומת. הוא ביקש מן הרב נובל שלא ירפה את ידיו מן המוסד, שתלויה בו תקווה גדולה ליהדות הנאמנה בארץ ישראל, כי כל פעולה גדולה צריכה תיקון וחיזוק (כרך ב', אגרת תקלב).

האגרות

כרך ב', אגרת תקלב: בי"ד בניסן תרע"ג, מיפו: אין לרב קוק תרעומת עליו, ובקשה שלא ירפה את ידיו מ"תחכמוני".

"חלילה וחלילה להעלות על הדעת, שאהי' נקיט בדעתי אפילו תרעומות כ"ד על גברא רבא כהוד גאונו שליט"א"

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר הרב נחמיה נובל, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תקלב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ד ניסן תרע"ג - יפו **נמען:** הרב נחמיה צבי נובל, רב פרנקפורט

הרב קוק מצטער על צערו של הרב נובל בעניין 'תחכמוני', ומתפלא שביקש ממנו מחילה, שהרי אין לו עליו כל תרעומת. הרב קוק מבקש מהרב נובל לא לרפות את ידיו מהמוסד, שתלויה בו תקווה גדולה ליהדות הנאמנה בארץ. כל פעולה גדולה צריכה תיקון וחיזוק.

עיקרי הדברים

- אין תרעומת.
- בקשה להמשיך לתמוך ב'תחכמוני'.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י"ד ניסן תרע"ג[4].

שלו'[5] ושמחת עולמים, לראש הרב הגאון עטרת חכמים אוצר התורה היראה והחכמה מו"ה[6] נחמי' צבי נאבעל [הרב נחמיה צבי נובל, רבה של פרנקפורט דמיין] שליט"א[7], הגאב"ד[8] דעוב"י[9] קה"ק[10] פפד"מ[11] יצ"ו[12].

אחדשה"ט[13] דהדר"ג[14] באה"ר[15].

יקרת ימין קדשו, מיום ד' שמיני דנא, הגיעה לידי. ומאד נצטערתי על צערי' דמר הדר"ג[16] שליט"א, בענין תהלוכות מוסדנו החביב התחכמני. [בית הספר "תחכמוני" ביפו] ומאד נפלאתי על מה שהוזקק הדר"ג לבקש ממני איזה דבר מחילה. חלילה וחלילה להעלות על הדעת, שאהי'[17] נקיט בדעתי אפילו תרעומות כ"ד על גברא רבא כהוד גאונו שליט"א. בודאי עשה ועושה מעשיו לשם שמים, ומה מאד אשמח אם יאחז צדיק דרכו, שלא לרפות ידיו מהמוסד הקדוש הנ"ל[18], שרב תקוה בו לתקומת היהדות הנאמנה באה"ק[19] ת"ו, ואם הוא צריך תיקון וחיזוק בדק, הלא כך היא המדה בכל פעולה, ובפרט גדולה ובעלת מטרה אצילית גבוהה, כפעולת מוסדנו הנכבד הנ"ל.

תקותי שהדר"ג[20] ישים מקום לדברי, וימשיך את עבודתו הנכבדה להפרחת המוסד הנעלה ביסודו ומטרתו, ובתקות אחריתו בעה"י[21], לשאת ברמה את דגל שם ד' וקדושת תורתו ואמונתו, במרחבי נאות יעקב ההולכות ופורחות על אדמת הקודש. הנני חותם בברכה נאמנה, ברכת הרגל ושמחתו, ויתרון הכשרו, בכל רגשי כבוד ויקר סגיא,

ידי"ע[22]

הק' אברהם יצחק ה"ק הנ"ל

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)

5. שלו' - שלום
6. מו"ה - מורנו הרב
7. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8. הגאב"ד - הגאון אב בית דין
9. דעוב"י - דעיר ואם בישראל
10. קה"ק - קהילה קדושה
11. פפד"מ - פרנקפורט דמיין
12. יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
13. אחדשה"ט - אחרי דרישת שלומו הטוב
14. דהדר"ג - דהדרת גאונו
15. באה"ר - באהבה רבה
16. הדר"ג - הדרת גאונו
17. שאהי' - שאהיה
18. הנ"ל - הנזכר לעיל
19. באה"ק - בארץ הקודש
20. שהדר"ג - שהדרת גאונו
21. בעה"י - בעזרת השם יתברך
22. ידי"ע - ידידו עוז